

Eurojusts rapport om terrorismbekämpning 2019

Datum: December 2020

Webbadress
:
<https://europa.eu/!kc74cG>

Det växande säkerhetshotet och den föränderliga och komplexa karaktären hos de terrorattentat och andra terrorhandlingar som riktas mot EU:s medlemsstater har tydligt visat att effektiva rättsliga åtgärder mot terrorism ofta sträcker sig utanför de enskilda ländernas gränser. För att effektivt kunna bemöta dessa utmaningar måste behöriga nationella myndigheter samarbeta och samordna sina insatser både med varandra och med berörda myndigheter inom EU och på internationell nivå och, utförligt och utan onödiga dröjsmål, utbyta information.

Eurojusts rapport om terrorismbekämpning 2019 redogör för byråns insatser i kampen mot terrorismen under 2019. Insatserna har skett inom ramarna för Eurojusts uppdrag och siktar mot att främja effektiva rättsliga åtgärder mot terrorism. Rapporten redogör för det växande antalet komplexa och vitt skilda terrorismrelaterade utredningar och lagföringsärenden som samordnas av Eurojust. Den pekar även på utmaningar och bästa praxis samt ger exempel på hur Eurojust kunnat bistå nationella myndigheter.

De terrorismutredningar och lagföringsärenden som hänskjutits till Eurojust rörde terrorattentat och andra typer av terrorhandlingar utförda av terrornätverk, terroristceller eller enskilda personer. Särskilda utmaningar kunde ses i samband med verkställande av ansökningar baserade på instrument för ömsesidigt erkännande, ansökningar om ömsesidig rättslig hjälp samt vid fastställandet av vilken jurisdiktion som var bäst lämpad att väcka åtal.

Eurojusts unika uppdrag och kunnande har gjort det möjligt att bistå nationella myndigheter effektivt genom hela den rättsliga processen, för alla typer av terrorhandlingar. I och med att [förordning \(EU\) 2018/1727](#) om Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust) trädde i kraft den 12 december 2019 förstärktes Eurojusts möjligheter att bistå vid och samordna utredningar och lagföringsärenden ytterligare.

I de terrorismrelaterade utredningar och lagföringsärenden som samordnats av Eurojust kunde rättsligt och operativt stöd skräddarsys efter varje falls särskilda behov. Eurojusts samordningsmöten hjälpte till att bygga upp en gemensam förståelse för de misstänkta terroristaktiviteterna, upptäcka samband mellan olika utredningar, diskutera behoven av samarbete och samordning och komma överens om den bästa vägen framåt. De gemensamma utredningsgrupper som inrättades med hjälp av, och medel från, Eurojust sågs som ett effektivt verktyg för rättsligt samarbete. De underlättade för de berörda medlemsstaterna att möta de utmaningar de står inför, att dela information och bevismaterial direkt med varandra samt att diskutera, komma överens om och samordna sina utrednings- och lagföringsstrategier.

Överföringen av (kopior av) europeiska utredningsorder samt ansökningar om ömsesidig rättslig hjälp och deras verkställande genom Eurojust har blivit en etablerad och effektiv praxis för att säkerställa att dokumenten når berörda rättsliga myndigheter så snabbt som möjligt och att de följs upp på lämpligt sätt vid behov.

I de utredningar och lagföringsärenden som samordnades under 2019 var Eurojusts bistånd avgörande för att säkerställa utbyte av information mellan rättsprocesser där ett samband kunnat konstateras. Eurojust spelade också en viktig roll i att kartlägga omfattningen av utredningar och framtida lagföringsärenden i syfte att bedöma risken för överträdelse av *ne bis in idem*-principen och

för att ta fram möjliga samordnade strategier för att undvika sådana överträdelser.

De terroristärenden som hänskjutits till Eurojust visade att internationellt rättsligt samarbete är ett kraftfullt verktyg för att skydda och säkerställa rättigheterna för terrorismens offer och deras familjer. Genom rättsligt samarbete och med hjälp av Eurojust kan nationella myndigheter säkerställa att brottsoffer hemmahörande i andra länder informeras om sina rättigheter i det land där ett terrorattentat skett och att de rättigheterna gäller omedelbart efter attentatet, under utredningen och i rättssalen.

Eftersom utredningar av terroristärenden i EU:s medlemsstater ofta sträcker sig utanför EU var de sambandsåklagare från tredjeländer som är stationerade vid Eurojust avgörande för att säkerställa ett snabbt och effektivt samarbete mellan myndigheterna i tredje land och EU:s medlemsstater. Eurojusts nätverk av rättsliga kontaktpunkter i tredjeländer gör det dessutom möjligt för Eurojust och de nationella myndigheterna att kontakta lagförande myndigheter över hela världen för att underlätta och snabba på samarbetet i exempelvis terroristärenden.

För att bistå EU:s medlemsstater på bästa möjliga sätt har Eurojust fortsatt att samarbeta tätt med sin närmaste partner Europol och på så sätt kunnat erbjuda kompletterande stöd till nationella myndigheter, i enlighet med respektive byrås uppdrag.

Med tanke på den stora betydelsen av ett effektivt informationsutbyte upprättade Eurojust den 1 september 2019 ett EU-gemensamt terrorismbekämpningsregister (CTR) i samarbete och samråd med EU:s medlemsstater. CTR är ett unikt operativt verktyg på EU-nivå som samlar in information om pågående och avslutade terroristrelaterade utredningar i EU:s medlemsländer. Informationen överförs till Eurojust i enlighet med [rådets beslut 2005/671/RIF](#) av den 20 september 2005 om informationsutbyte och samarbete när det gäller terroristbrott. CTR:s huvudsyfte är att identifiera 1) möjliga samband mellan lagföringsärenden och 2) möjliga samordningsbehov, samtidigt som man fullt ut respekterar gällande dataskyddsregler samt sekretess och äganderätt till uppgifter.

Överföringen av korrekta och aktuella uppgifter till Eurojust om terrorismrelaterade utredningar innebär konkreta och påtagliga fördelar för EU:s medlemsstater. Uppgifterna från CTR gör det enklare att upptäcka samband mellan lagföringsärenden i olika länder. Samband kan hjälpa de nationella myndigheterna att bättre se en terroristcells och/eller terrorhandlings internationella dimension och vidgar möjligheterna till samarbete och samordning mellan nationella myndigheter. För de terroristrelaterade utredningar där man tidigare inte kände till att de berörde andra stater kan CTR hjälpa till att hitta internationella samband som avslöjar i vilken utsträckning en terroristcell eller terrorhandling har beröringspunkter i andra länder. Genom att föra in uppgifterna från CTR i Eurojusts ärendehanteringssystem blir det även möjligt att upptäcka samband mellan terroristrelaterade utredningar och utredningar som rör andra former av allvarlig och organiserad brottslighet.

Om det finns ett samband mellan utredningarna kan EU:s medlemsstater dra nytta av de samordningsmekanismer som Eurojust erbjuder. Eurojust kan bistå nationella myndigheter med att utvärdera behoven av utredning och samarbete mer exakt, samordna nationella insatser och skapa gemensamma och samordnade lagföringsstrategier för att få bättre operativa resultat och säkerställa att utredningar och lagföringsärenden kan slutföras på ett tillfredställande sätt.

Grundat på de erfarenheter som gjorts vid samordning av terroristrelaterade utredningar och lagföringsärenden, och behovet av att bistå nationella myndigheter på ett effektivt sätt, har Eurojust identifierat följande prioriterade områden att fokusera sitt arbete och sina resurser på under 2020:

- Effektiv och snabb samordning av terroristrelaterade utredningar och lagföringsärenden för att hjälpa EU-staterna att slutföra utredningar och lagföringsärenden på ett tillfredställande sätt.
- Fortsatt implementering av CTR för att utan onödiga dröjsmål kunna utbyta utförlig information angående terroristrelaterade lagföringsärenden, optimera möjligheten att hitta

samband mellan utredningar och säkerställa effektiv uppföljning av sambanden.

- Samordning av rättsligt samarbete för att bistå terrorismens offer och säkerställa deras rättigheter.
- Utbyte av erfarenheter och synpunkter i de diskussioner som förs på EU-nivå beträffande rättsligt samarbete, utbyte av information angående terrorbrott samt exempel på utmaningar och bästa praxis för att bemöta det växande terrorhotet.